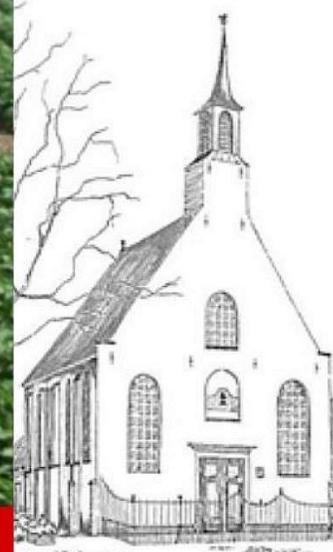

kerkblad DE VERBINDING

Protestantse Kerk

Protestantse gemeenten
Lage Zwaluwe en Terheijden - Wagenberg

7de jaargang, mei 2024

Predikant:

Ds. Marijn Gilhuis
Amerweg 2A, 4926 CZ Lage Zwaluwe
T: 0168 - 85 34 45 / 06 - 18 31 56 90
E: marijngilhuis@gmail.com

Protestantse gemeente Lage Zwaluwe

E: info@protestantsegemeentelagezwaluwe.nl
W: www.protestantsegemeentelagezwaluwe.nl

Voorzitter: Ad Verdoorn
Kerkstraat 57, 4926 CV Lage Zwaluwe
T: 06 - 30702705
E: ad.verdoorn@noa-advies.nl

Scriba: Kees Groeneveld
Schoven 1, 4926 DR Lage Zwaluwe
T: 06 - 11 41 27 80
E: scribalz@outlook.com

Protestantse gemeente Terheijden - Wagenberg

E: info@pkn-terheijdenwagenberg.nl
W: www.pkn-terheijdenwagenberg.nl

Scriba en vicevoorzitter: Annette Houtekamer – van Dam
Hartelweg 22, 4825 BZ Breda
T: 076 - 5870320
E: jaapannettehoutekamer@ziggo.nl

Redactie

Loes van der Eijk
Inge Berendsen

Kopij kerkblad juni 2024 inleveren vóór 20 mei 2024:

E-mailadres voor beide gemeenten: kerkblad.de.verbinding@gmail.com

Van de redactie

En dan is het alweer mei. Een volle maand om te gedenken en te vieren. We vieren Hemelvaartsdag en Pinksteren, maar ook 4 en 5 mei mogen we niet ongemerkt voorbij laten gaan, *juist* bij alles wat er in deze tijd gebeurt. Hoe passend is het dan om op Hemelvaartsdag te genieten van de schuurdienst en te collecteren voor Gaza. Hoe passend is het om op 5 mei te genieten van een kerkdienst in vrijheid, en te collecteren voor noodhulp aan Oekraïne? Ik zou zeggen: heel passend. De meesten van ons zijn te jong om nog uit eigen ervaring te weten hoe het was om toen in een oorlogsgebied te leven, maar we zien dagelijks op ons scherm hoe het nu kan zijn.

Gedenken en vieren, je doet het met je hoofd en je hart, maar het kan ook met je handen, je vindt mogelijkheden te over in deze Verbinding. Dus met een kleine knipoog naar Ramses: zing, schrijf, huil, bid, lees, geef en verander ... Vul maar in.

De redactie
Inge Berendsen
Loes van der Eijk

Kerkdiensten

Meerijden gezamenlijke kerkdiensten:

- Wilt u vanuit Terheijden meerijden naar Lage Zwaluwe, neem dan contact op met Annette Houtekamer, tel. 076 – 58 70 320.
- Wilt u vanuit Lage Zwaluwe meerijden naar Terheijden, neem dan contact op met Reina Faasen, 0168 – 48 30 20.
In Lage Zwaluwe is er ook een meerij-app. U kunt u aanmelden bij Nelleke ten Haaf, 06 – 81 89 30 74.

Zondag 05 mei 2024

Zesde zondag van Pasen

Lage Zwaluwe

10.00 uur: dhr. A. Verdoorn
Diaconiecollecte: KIA Noodhulp Oekraïne

Donderdag 09 mei 2024

Hemelvaart

Schuurdienst Gaete 8 Lage Zwaluwe

10.00 uur: ds. M. Gilhuis en mw. P. Mergaerts
Diaconiecollecte: Gaza
Met de zanggroep van de Immanuelparochie en de cantorij.
Vergeet niet om een stoel mee te nemen.

Zondag 12 mei 2024

Zevende zondag van Pasen

Terheijden – Wagenberg

10.00 uur: mw. A. Kraal
Diaconiecollecte: Annahuis Breda

Zondag 19 mei 2024

Pinksteren

Lage Zwaluwe

10.00 uur: ds. M. Gilhuis
Diaconiecollecte: Actie Vakantietas

Zondag 26 mei 2024

Trinitatis

Terheijden – Wagenberg

10.00 uur : dhr. B. Hendriksen
Diaconiecollecte: Stichting Opkikker
Met het koor Cantara o.l.v Rikie Bansberg

Zondag 02 juni 2024

Eerste zondag na Trinitatis

Lage Zwaluwe

10.00 uur: ds. G. v.d. Weerd
Diaconiecollecte: Voedseldozen

Diensten in de Ganshoek *Lage Zwaluwe*

De diensten zijn in de ontmoetingsruimte van de Ganshoek. De diensten zijn voor iedereen toegankelijk.
U bent van harte welkom!

Zondag 19 mei - Avondmaal

18.30 uur: ds. M. Gilhuis
De collecte is voor de Kerkvoogdij

Ter overweging

Hemelvaart

Terwijl Hij zo van hen wegging en zij nog steeds naar de hemel staarden, stonden er opeens twee mannen in witte gewaden bij hen. Ze zeiden: 'Galileeërs, wat staan jullie naar de hemel te kijken? Deze Jezus, die uit jullie midden in de hemel is opgenomen, zal op dezelfde wijze terugkomen als jullie Hem naar de hemel hebben zien gaan.'

Daarop keerden de apostelen van de Olijfberg terug naar Jeruzalem. Deze berg ligt vlak bij de stad, op een sabbatsreis afstand. Toen ze in de stad waren aangekomen, gingen ze naar het bovenvertrek waar ze verblijf hielden: ... Eensgezind wijdden ze zich aan het gebed, samen met de vrouwen en met Maria, de moeder van Jezus, en met zijn broers. (Handelingen 1: 10 – 14)

Goede vrienden waren op bezoek geweest. Nu gingen ze weg. Hij stond op de stoep en zwaaide. De auto werd steeds kleiner aan de horizon, ging de bocht om en weg waren ze, uit het zicht. Hij stond nog lang de weg af te turen, alsof hij hoopte dat ze weer zouden verschijnen. Hij zuchtte diep, deed z'n jas goed om z'n schouders, stopte zijn handen in zijn zakken en liep langzaam terug naar huis. Het huis voelde leeg na de drukte van 't weekend. De gesprekken, de vreugde, de lach hingen nog in de lucht. Hij stapelde de laatste schoteltjes op en zette ze op het dienblad bij de kopjes, bracht alles naar de keuken. Wanneer zou hij ze weer zien? 'We spreken elkaar', riepen ze elkaar toe bij het weggaan. Hij wist net zo goed als zij, dat dat soms lang kan duren. Het is snel gezegd omdat je vrienden bent. Lang kan het duren tot het weerzien als je wordt opgeslokt door de drukte van alledag.

De neiging om door te gaan met opruimen negeerde hij. De vaat liep niet weg en morgen was er weer nieuwe dag. Hij dwong zichzelf om stil te staan bij de heerlijke dagen die ze samen hadden doorgebracht. Hij ging zitten. Schoof de afstandsbediening van de TV onder een kussen. 'Zij hebben een paar uur te tijd om om te schakelen en thuis te komen. Ik ben er al. Ik zit nu hier!', zei hij tegen zichzelf en besloot zijn eigen terugreis te maken, daar op de bank in de huiskamer.

Hij nam de tijd. Langzaam daalde de vreugde van de vriendschap diep in hem. Met de vreugde ook het verdriet dat het moment over

was. Het ene kon niet zonder het andere blijikbaar. De vreugde was sterker. Hij wist nu, meer dan anders, dat zij er voor hem waren als het nodig was. Ze hadden veel gedeeld met elkaar, elkaar werkelijk gezien. Hun vriendschap was verdiept in die twee dagen. Dat voelde hij gewoon. Hij deed zijn ogen dicht met een glimlach om zijn lippen. Flarden van gesprekken kwamen voorbij. Woorden, een blik, een knuffel. Hij voelde zich rijk. 'Ik kan weer verder.' zei hij. Met een diep gevoel van dankbaarheid opende hij zijn ogen en zei: 'Mijn God, dit gaat met me mee, dit vergeet ik niet meer!' Hij rekte zich uit. Liep naar de keuken en deed de vaat.

ds. Marijn Gilhuis

Pinksteren

We kunnen wel wat 'Pinksteren' gebruiken in deze tijd. Ik zie veel verdeeldheid en polarisatie. Op de TV zie je mensen het tegen elkaar opnemen, heel hard roepen wat ze ergens van vinden. 'Wees duidelijk', is het devies. Als je anderen daarbij schoffeert dan is dat niet erg want dan heb je de aandacht te pakken. Mensen roepen, willen gehoord worden. Of er naar ze geluisterd is en er een gesprek op gang komt lijkt soms minder belangrijk. Gevolg is wel dat we langs elkaar heen leven. Anderen roepen om dialoog, manen om het gesprek aan te gaan, de verbinding te zoeken, elkaar echt te ontmoeten, elkaar te spreken, luisteren, verstaan.

Professor Hartmut Rosa, een Duitse socioloog, gebruikt het woord 'resonantie' voor dat echte verstaan, voor dat open staan voor elkaars verhaal. Dat ieder met zijn eigen stem, duidelijk kan en mag zeggen wat hij of zij wil, en dat de ander daadwerkelijk luistert. De boodschap moet aankomen op een goede manier, zodat je erdoor geraakt wordt en tot nieuw verstaan komt. Rosa ziet de kerken als een plek waar een dergelijk gesprek kan plaatsvinden, omdat de kerken een plaats zijn waar mensen leren om elkaar te verstaan. Bovendien zijn kerken een plaats van verstillig, een plaats waar je het gejaagde bestaan, van sneller en meer, even stop kan zetten.

Het Pinksterfeest is het feest waarin we dat vermogen, dat talent van kerk vieren. Het is het feest van elkaar verstaan. Het spiegelverhaal van de taalverwarring van Babel (Genesis 11). Bij Babel moest de boel uiteengedreven worden, bij Pinksteren ging het er juist om dat mensen elkaar ontmoetten, dat ze elkaar verstonden, ieder in zijn of haar eigen taal (Handelingen 2: 5 – 12). Iedereen is daar verwonderd over.

Die verwondering, dát is Pinksteren (naast veel meer dat Pinksteren kan zijn). We verwonderen ons erover dat we ons begrepen voelen. Zo kunnen we onderdeel zijn van het gesprek tussen mensen die elkaar werkelijk ontmoeten en begrijpen. Van mensen die delen wat waardevol is. Zo kan onze samenleving best wat Pinksteren gebruiken. Bemoedigend vind ik de gedachte (en de ervaring!) dat we in de kerk, in onze gemeente, een oefenplaats hebben waar we naar elkaar kunnen luisteren. Hoe mooi zou het zijn als deze kracht van gemeente zijn uitgebreid zou worden. Dat is iets om nog eens dieper over na te denken en naar te zoeken: hoe kunnen we in onze burgerlijke gemeente en in onze kerken (oecumene) een plaats zijn van ontmoeting, waar medemenselijkheid en Gods Goede Geest resoneert!

Inspirerende Pinksterdagen met goede ontmoetingen!
Hartelijke groet, ds. Marijn Gilhuis

Bij de kerkdiensten

9 mei – Hemelvaart – God in je hart en je hoofd in de wolken?

Op 9 mei vieren we Hemelvaart, samen met de Immanuëlparochie, in een schuurdienst. Deze keer bij familie Hermus aan de Gaete 8, in Lage Zwaluwe.

Het thema van de dienst is: God in je hart en je hoofd in de wolken? We lezen de verhalen over Jezus die 'ten hemel vaart', zoals beschreven door Lukas in Lukas 24: (46) 50 - 53 en Handelingen 1: 1 - 14. Na weken waarin Jezus verschijnt aan zijn vrienden, komt er nu een definitief afscheid. Jezus vertrekt. Hoe laat hij zijn vrienden achter en hoe zullen ze verder gaan? En Jezus, waar gaat hij naartoe? Hij lijkt wel op Elia. Elia ging op een vurige wagen de hemel in, Jezus wordt aan zicht onttrokken door wolken. En nu?

Hoewel er vragen zijn, is het feest, omdat we weten van de Trooster, Gods Geest die komt. Met Pinksteren zullen we daarbij stilstaan, Maar nu nog even met ons hoofd in de wolken. Naast het samen vieren is er volop tijd om elkaar te ontmoeten voor en na de dienst. Dauwtrappen om 9.00 uur. Als je mee wilt doen, wees er dan rond 8.45 uur. De dienst begint om 10.00 uur. Na de dienst ontmoeten we elkaar bij de koffie met lekkers.

Petra Mergaerts, pastoraal werker van de Immanuëlparochie, en ds. Marijn Gilhuis zullen voorgaan.

Met medewerking van zanggroep van de Immanuëlparochie en de cantorij, o.l.v. Kitty Locate en met spel van Leander Schoormans.

19 mei – Pinksteren - Kan God landen?

Pinksteren vieren we dit jaar in Lage Zwaluwe. We lezen van Gods Geest onder de mensen. God zoekt de mensen om het verhaal van vrede en heelheid verder te dragen. Jezus noemt de Geest eerder in Johannes de trooster, de bemoediger, de pleitbezorger. Wie of hoe is de Geest voor ons? De Geest is God dichtbij nu Jezus niet fysiek meer bij de discipelen is. Een volgende stap op de weg van God met ons mensen.

We lezen het Pinksterverhaal uit Handelingen 2. De Duif uit Genesis biedt ons een beeld om ons de Geest van God voor te stellen. Kan God landen? Jezus heeft de Geest in ieder geval beloofd (Johannes 14: 15 - 17).

9 juni – Waar is dat feestje?

De dienst van 9 juni heeft als thema: Waar is dat feestje? Het is een dienst in Terheijden waarin we het Avondmaal vieren.

We lezen in Lukas 14: 16 - 24 over een feest waar mensen voor zijn uitgenodigd. Of het feest door kan gaan is de vraag. En toch, het gaat door, maar anders dan verwacht. Zo loopt het soms ook in Gods verhaal met mensen.

Gedenken in vrijheid!

Het gedenken van hen die gedood zijn in de tweede wereld oorlog (WOII), in het bijzonder de Joodse mensen die vernietigd zijn, is dit jaar een beladen zaak. Dat komt door de oorlog, die woedt in Gaza, dagelijks in het nieuws. Gedenken in deze tijd wordt anders als het dichtbij komt, zoals ik ervaren heb. Ik werd gevraagd mee te doen met de herdenking van de overleden Joden uit Rotterdam. In gesprekken die ik met collega's hierover voerde werd de oorlog in Gaza en de vele slachtoffers daar, betrokken op het herdenken van de overleden in WOII. Hoe kun je hier Joodse slachtoffers herdenken van die ene oorlog, terwijl er nu slachtoffers vallen door de hand van Israëliëse soldaten? En dan hebben we het nog niet gehad over de verschrikkelijke aanval op Joodse burgers op 7 oktober. We hadden goede gesprekken, met begrip voor elkaars standpunten en ervaringen. Ik voelde de spanning en de scheidslijnen die gingen langs diepgewortelde solidariteit met slachtoffers. Het was voelbaar hoe zulke gesprekken zomaar uit de hand kunnen lopen als je elkaar niet de ruimte laat om uit spreken, om bij elkaar te zoeken waar de pijn zit. Pas dan kun je elkaar de ruimte geven om anders naar conflicten te kijken, de nuance te zoeken en dingen uit elkaar te halen die het

Collectedoel 12 mei: Annahuis

De collecte van 12 mei is bestemd voor het Annahuis in Breda. Een huis waar iedereen welkom is voor koffie/thee, de krant, gezelligheid en een maaltijd. Ik (Wietske) werk daar elke maandag als vrijwilliger.

Het Annahuis: daar zit muziek in! Zo heb ik vorig jaar in december ervaren hoe verbindend het is om met bezoekers te zingen en muziek te maken. Een gelegenheidskoortje repeteerde een paar keer om tijdens de kerstinloop ondersteuning te geven aan het gezamenlijk zingen van bekende kerstliederen. Ik deed mee en genoot ervan om te zien hoe blij mensen daarvan worden. Even alle sores vergeten en gewoon gezellig bezig zijn.

Al langer was het de wens van een aantal bezoekers om vaker met elkaar muziek te maken. Dat is nu opgestart; één keer per maand zingen en één keer per maand muziek maken met instrumenten. Iedereen kan meedoen, het doel is om plezier te hebben met elkaar.

De muziekgroep zal blij zijn met bijvoorbeeld triangels, tamboerijnen en andere ritmische instrumentjes. Met de opbrengst van de collecte kunnen we deze aanschaffen. Alvast hartelijk dank voor uw bijdrage.

Collectedoel Pinksteren 19 mei: Actie 'Vakantietas'

Het is weer zover! De gezamenlijke diaconie heeft besloten ook dit jaar weer de actie 'Vakantietas' te organiseren voor kinderen uit gezinnen met een smalle beurs; kinderen die in de zomervakantie veelal bij huis en in de buurt blijven omdat hun ouders geen geld hebben voor vakantiereisjes.

We verwachten dit jaar zo'n 180 thuisblijvende kinderen te kunnen verrassen met zo'n tas, gevuld met binnen- en buitenspeeltjes, knutselspullen en wat lekkers. Dat doen we nu voor de vierde keer. In de afgelopen jaren is het aantal tassen dat we uitdelen verdubbeld van 90 naar zo'n 180 stuks. Elk jaar proberen we de actie te verbeteren en ook dit jaar veranderen er een paar zaken;

Omdat de groep blijft groeien wordt het steeds lastiger om alles centraal te regelen wat betreft het inkopen van de kadootjes en het opslaan van de spullen. Dit jaar zal Joke Geerse dat doen voor Terheijden en Wagenberg, Cocky Bongers en Annie Meier regelen dat voor Lage en Hooge Zwaluwe en Inge Berendsen neemt Made voor haar rekening.

Ook kunnen we de tassen niet meer voor elk kind persoonlijk samenstellen maar we delen alle kinderen in naar leeftijdsgroepen: kinderen van 4, 5 en 6 jaar, een groep van 7, 8 en 9 jaar en de groten van 10, 11 en 12 jaar. Dat

vergemakkelijkt het inkopen en zo krijgt ook elk kind een tas met ongeveer dezelfde waarde aan kadootjes.

We proberen zo duurzaam mogelijk in te kopen. Bellenblazen zijn er alleen maar van plastic en die horen natuurlijk wel bij de zomer maar we zoeken ook naar gebruikte spullen die er nog als nieuw uitzien; boeken, knuffels, poppen, spelletjes. Mocht u zelf nog iets in de kast hebben liggen (een handvol knikkers bijvoorbeeld), geschikt voor kinderen tussen 4 en 12 jaar? Lever het in bij Cocky, Joke of Inge en maak er een kind blij mee.

Cocky heeft het op zich genomen om knikkers te verzamelen, in de wetenschap dat de meeste kinderen daar een zomer lang zoet mee kunnen zijn. Ze heeft inmiddels 30 kilo (!) opgehaald, dus daar kan nog heel veel bij. Annie naait knikkerzakken waar een half pond knikkers in passen, dus we kunnen hier al 60 kinderen mee laten knikkeren. Hoe leuk is dat! Hoe meer ik schrijf over deze actie, hoe enthousiaster ik zelf word. We hebben al enkele giften voor de vakantietassen ontvangen en we hebben nog een beetje geld over van de vorige actie, maar we hebben ook uw hulp natuurlijk ook dringend nodig: Op 19 mei collecteren we voor deze actie én voor 15 euro kunt u weer zo'n tas sponsoren. Voor elke 15 euro die u doneert, zetten we uw naam en een 'Fijne Vakantie'-wens op een kaart die mee gaat in de tas naar een van onze kinderen. Doe mee! DANK U WEL!

Collectedoel 26 mei: Stichting 'Opkikker'

Als een jong gezinslid langdurig of ongeneeslijk ziek is, dan kun je als gezin alle kracht gebruiken. Alle lichtpuntjes zijn dan superbelangrijk. In principe worden gezinnen aangemeld via de ziekenhuizen waar de kinderen onder behandeling zijn. Zo kan Stichting 'Opkikker' die gezinnen een lichtpuntje geven door hen een 'Opkikkerdag' aan te bieden. Vrijwilligers ontzorgen de gezinnen de hele dag lang met een supergaaf activiteitenprogramma dat helemaal is gebaseerd op de wensen en interesses van alle

gezinsleden. Een groots feest, helikopter-
vluchten, meerijden in stoere auto's of
verkleed als echte prinses rondgereden worden
in een koets, niets is te gek! Via Center Parcs
is er een permanente locatie op De Eemhof,
waar Stichting Opkikker elk jaar zo'n 2.000
nieuwe gezinnen ontvangt.

Collectiedoel zondag 2 juni: Voedseldozen

Behalve boodschappen vragen we ook een
financiële bijdrage voor deze diaconale actie.
Een uitgebreider artikel hierover vindt u
verderop in De Verbinding.

Helpt u mee om alle collecten tot een succes te maken? Hartelijk dank!

U kunt de collecten ook steunen door uw gift
over te maken naar de bankrekening van de
diaconie van uw gemeente:

NL74 RABO 0373 7105 26 t.n.v. Diaconie
Protestantse gemeente Lage Zwaluwe
o.v.v. collecte zondag + datum

NL96 RABO 0373 7392 30 t.n.v. Diaconie van
de Protestantse gemeente Terheijden -
Wagenberg, o.v.v. collecte zondag + datum

Deze worden ook na iedere online viering
getoond. U mag natuurlijk ook uw collecte-
bonnen inleveren bij één van de diakenen.

Hartelijk dank voor uw aandacht, moeite
en bijdrage!

Namens de gezamenlijke diaconieën,
Inge Berendsen en Annie Meijer

Bloemengroet

Lage Zwaluwe

Iedere week staat er een mooi boeket bloemen
op de avondmaalstafel. De boeketten bloemen
voor de bloemengroet, ook de bloemengroet
vanuit de Ganshoek, worden iedere week
geschonken door gemeenteleden.

... en u weet het: mocht u/jij zelf iemand
weten die een steuntje in de rug kan
gebruiken, vergeet niet te bellen of te
mailen naar Annie Meijer

T: 0168 - 48 25 31 of 06 - 49 99 26 17

E: annie.meijer.berends@gmail.com

Bloemengroet

Terheijden - Wagenberg

Iedere zondag staat er een mooi boeket
bloemen op de avondmaalstafel. Na afloop
van de kerkdienst worden de bloemen als
groet, namens de kerk, naar één van onze
gemeenteleden gebracht. Dit gebeurt naar
aanleiding van een verjaardag van gemeente-
leden van 75 jaar en ouder, bij een bijzondere
gelegenheid, bij ziekte of zomaar. Er worden
ook regelmatig extra bloemen bezorgd.
De bloemen worden iedere week geschonken
door gemeenteleden.

Inloop Koffieochtend 17 mei 2024

Koffie, soep en ontmoeting in het Witte Kerkje. Welkom!

Komt u bij ons op de koffie? We starten
om 10.00 uur met een kop koffie of thee
met wat lekkers. In de tweede helft van de
ochtend is er een eenvoudige broodmaaltijd
met soep.

Voelt u zich welkom en neem vooral iemand
mee! Opgeven is niet nodig. Als er dieet-
wensen zijn is dat voor ons wél handig om
te weten.

Met hartelijke groet,
Inge Berendsen
Joke Geerse,
T: 06 - 23 23 63 53

Avond voor contactpersonen en bezoekers

Op 10 april jl. hebben wij onze jaarlijkse ontmoetingsavond gehouden, ditmaal in het 'Witte kerkje' in Terheijden. In Terheijden worden de vrijwilligers contactpersonen genoemd en in Lage Zwaluwe spreken we over het bezoekersteam. In Lage Zwaluwe hebben we ook een team dat gemeenteleden bezoekt die tijdelijk buiten Lage Zwaluwe verpleegd worden of revalidatie nodig hebben of die door een acute situatie buiten Lage Zwaluwe moeten gaan wonen. Deze laatste groep wil graag de verbinding met Lage Zwaluwe bewaren, met name ook omdat dierbaren in

Lage Zwaluwe begraven zijn. Tot nu toe speelt dit in Terheijden niet omdat zij altijd wel in het 'Antonius Abt' terecht kunnen.

Het thema dit jaar was: hoe voer je gesprekken met gemeenteleden die aan hun laatste levensfase zijn begonnen.

Joke Geerse had voor een hapje en een drankje gezorgd (helaas kon Joke er 's avonds niet bij zijn) en Wietske Brenters en Mariëtte Verkerk hadden de tuinkamer ontvangstklaar gemaakt voor de groep vrijwilligers van 21 personen. Enkel konden niet aanwezig zijn. De paaskaars stond in het midden van de kring.

Na de opening (door ondergetekende) met koffie en iets lekkers leidde ds. Marijn Gilhuis het thema in. Hij gaf veel voorbeelden en iedereen kon hierop reageren met eigen ervaringen. Belangrijk is om te luisteren, waar heeft men behoefte aan? Bij niet meer aanspreekbare mensen kan een hand vasthouden ook heel belangrijk zijn. De een wil graag een bijbelverhaal horen, soms geven ze ook aan welk verhaal, en de ander vindt een gedicht mooi. Marijn had ook nog enkele boeken bij zich die ons bij de bezoeken kunnen helpen, te weten:

- Bijbel in gewone taal (voor dagelijks gebruik) uitgegeven door het Nederlands Bijbelgenootschap
- Kostbare tijd, uitgegeven door de Bijbelvereniging, voorheen de Nederlandse Gideons.
- Vrijmoedig op pad, van Henk Veldkamp. Voor enkelen van ons kwamen de verhalen soms 'erg dichtbij'. Het was mooi om te ervaren dat er zo'n vertrouwen onderling was dat men zich ook kwetsbaar durfde op te stellen.

Daarna werd er afscheid genomen van Clary Groeneveld als coördinator van het bezoekersteam. Zij heeft dit 9 jaar gedaan met

veel liefde en passie. Clary blijft wel ouderen bezoeken. Als dank kreeg Clary een boeket bloemen.

Fijn is het dat we ook al een opvolger hebben voor Clary, te weten: Nella Kraak. Nella stelde zich kort voor. De meeste kennen haar al. Wij wensen haar veel succes.

De avond werd besloten met een dankgebed door Marijn.

Hierna was er nog een informeel samenzijn met een hapje en een drankje.

Namens Marijn Gilhuis, en de ouderlingen van Terheijden / Wagenberg en Lage Zwaluwe, Nel Eestermans

**Amnesty
International**

In april schreven we met de schrijfgroep brieven naar de Israëliëse overheid om vrijheid te vragen voor Walid Daqqah, een Palestijn die in een Israëliëse gevangenis zat opgesloten.

Walid leed aan beenmergkanker en was ongeneeslijk ziek. Helaas overleed hij onlangs in de gevangenis zonder afscheid te kunnen nemen van zijn familie. De brieven hoefden we niet meer te versturen.

Hopelijk komt het niet zo ver met de man voor wie we in mei gaan schrijven. Zijn naam is Gubad Ibadoghlu. Gubad is een Azerbeidzjaanse econoom en politiek activist. Hij werd in juli vorig jaar opgepakt voor handel

in vals geld; een overduidelijk verzonnen aanklacht. Hij wordt gestraft vanwege zijn kritische mening. Gubad Ibadoghlu is voorzitter van een sociaal-democratische politieke beweging en deed onderzoek naar corruptie. Hij verliet Azerbeidzjan in 2017, maar keerde begin 2023 terug.

Gubad Ibadoghlu zit in een vochtige, raamloze cel waar het krioelt van de insecten. Hij krijgt geen schoon drinkwater en voedingsrijk voedsel. Hij lijdt aan gezondheidsproblemen, waaronder diabetes en hartaandoeningen. Zijn gezondheid is ernstig verslechterd in de gevangenis. Ook krijgt hij geen medische zorg. En dat terwijl hij niets heeft misdaan. Wat kun jij doen? Bestel een setje brieven, onderteken ze, lever ze in en dan sturen wij je brief naar de president van Azerbeidzjan. We roepen hem op Gubad Ibadoghlu onmiddellijk vrij te laten. Hopelijk gebeurt dat deze keer wel op tijd!

Inge Berendsen,
contactpersoon Amnesty Werkgroep 525

Een bijzondere ervaring van Martin Rijpsma en ondergetekende

Vijf repetities zongen we mee in één van de dertien landelijke pilot-Participatiekoren. Daarna was het concert. Een verslag hiervan leest u hieronder. Ik heb genoten van mijn maatje Hanny, die ik begeleidde als mantelzanger.

Met de juiste ondersteuning kunnen mensen met dementie vaak nog jaren kwalitatief goed en plezierig leven en ook zingen. In de Grote Kerk in Sliedrecht verzorgde het Participatiekoor Drechtsteden en Alblasserwaard op vrijdagavond 5 april 2024 haar eerste concert. Een veelbelovend debuut dat ongetwijfeld een vervolg gaat krijgen.

[Een Participatiekoor is net als elk ander koor een zangvereniging, maar met dat verschil dat óók mensen met een haperend brein ongehinderd mee mogen zingen. In een Participatiekoor krijgen mensen met dementie ondersteuning van 'mantelzangers'. Samen zingen draagt bij aan meer welzijn en positieve gezondheid.]

Het koor van dertig zangers werd begeleid door een ensemble bestaande uit violisten, cellisten, dwarsfluit en orgel/piano. Dirigent van het gelegenheidsorkest was Martin Klop.

Tijdens het eerste gedeelte van de avond werd naar de documentaire 'Als klanken kleuren' gekeken. In deze film worden drie zangers met dementie gevolgd die zich samen met hun mantelzangers voorbereiden op een concert ergens in Nederland.

In het tweede gedeelte werd geluisterd naar koor en orkest met een arrangement van koralen uit de Matthäus Passion van Bach. Afgesloten werd met lichte muziek: 'Bridge over Troubled Water', 'Mag ik dan bij jou' en 'Thank You for the Music' (dit was ook de titel van de avond).

Na afloop van het concert kregen de deelnemers een hartelijk applaus.

Mariëtte Verkerk

Muziek Rubriek

Heb je muziek of een lied dat je aanspreekt? En vind je het leuk om dit te delen? Dan kun je dit doen in deze rubriek. Het kan gaan om de tekst, de melodie, het moment toen je voor het eerst het lied hoorde, wat dan ook. We kunnen elkaar hiermee inspireren of blij maken, vandaar deze 'Muziek Rubriek'.

Als je een nummer hebt dat je wilt delen, stuur je bijdrage naar de redactie van De Verbinding. Deze maand bijdrage van Marijn Gilhuis over 'The Deer's Cry' van Arvo Pärt en VOCES8.

Het stuk The Deer's Cry kennen sommigen van jullie, ik kende het niet. Het raakte me toen ik het voor het eerst hoorde. De tekst is het laatste deel van de tekst St. Patrick's Breastplate, een gebed om bescherming. Het eindigt in een zegenspreuk die Arvo Pärt op muziek heeft gezet. De gesproken zegen gebruik ik af en toe in de dienst. De laatste regels van het lied komen niet in de zegen voor, maar zijn mooi: dat Christus aanwezig is bij mensen die jou/mij zien of mij horen. Een schitterende omkering van de gedachte dat anderen iets zien van het geloof dat ons beweegt.

De uitvoering van The Deer's Cry gezongen door VOCES8 is schitterend. Even zoeken op YouTube of Spotify (The Deer's Cry VOCES8) en je vindt 'm zo.

*Christ with me, Christ before me, Christ behind me
Christ in me, Christ beneath me, Christ above me
Christ on my right, Christ on my left
Christ when I lie down, Christ when I sit down
Christ in me, Christ when I arise
Christ in the heart of everyone who thinks of me
Christ in the mouth of everyone who speaks of me
Christ in every eye that sees me
Christ in every ear that hears me
Christ with me*

Christus is met mij, voor, achter, in, onder, boven, links en rechts van mij. Christus is bij me bij liggen en opstaan. Christus is in ieders hart die aan me denkt, in de mond van ieder die over me spreekt, in elke oog dat me ziet en elk oor dat me hoort. Dat Christus met mij zij.

Voor de hele tekst van het gebed: zie <https://parish.rcdow.org.uk/greenford/wp-content/uploads/sites/127/2020/03/St-Patricks-Breastplate.pdf>

Stichting Vrienden van DHAN

Wat droogte met kinderen doet:

Het is Wereldwaterdag geweest. De eerste Wereldwaterdag was in 1992. De dag is bedoeld om mensen over de hele wereld meer bewust te maken van water en alle problemen eromheen.

Ook de kinderen in de dorpen waar wij als Vrienden van DHAN steun verlenen worden daarmee geconfronteerd. Drinkwater wordt steeds lastiger te vinden in het zuidoosten van India. De kinderen, vaak meisjes, moeten steeds verder lopen om nog een waterpoel te vinden. Dan moeten ze in een rivierbedding net zo lang graven tot ze grondwater krijgen, dat in hun kan doen en dan terug naar het dorp dragen. Veel te zwaar werk door kinderen die op school horen te zitten. De bovenstaande foto is gemaakt door Supratim Battacharjee, die onder meer voor UNICEF fotografeert.

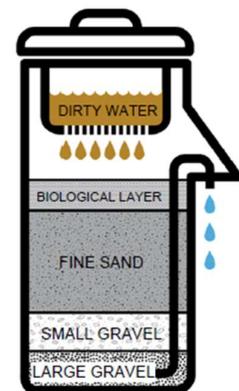
Binnen DHAN Foundation wordt veel aandacht besteed aan waterprojecten. Water voor de gewassen wordt verzekerd door het graven van vijvers waar het water zich in kan verzamelen. Iedereen wordt ingezet .

Ook worden vrouwen getraind om gewassen te kweken die goed tegen droogte kunnen.

Veel van die lessen worden in de praktijk gegeven, maar er zijn ook video's die worden getoond op schermen in kiosken in de dorpen. Dat biedt weer werk aan de meisjes in de dorpen. In plaats van te sjouwen met water leren ze de pc's bedienen en helpen ze hun dorpsgenoten bij de training.

Ook dit jaar organiseerde DHAN weer goedbezochte trainingsdagen tijdens de Week van het Water. Er wordt uitgelegd hoe je regenwater kunt opvangen van de daken, hoe je de watervijvers vrij kunt houden van onkruid en dichtslibben, maar ook wat risico's zijn van gebruik van ongefilterd water en hoe je een eenvoudig waterfilter kunt maken. Ik mocht een paar jaar terug ook eens zo'n watertraining bijwonen:

Dat alles wordt mede mogelijk gemaakt door uw financiële steun. Blijft u ons helpen? U kunt doneren op Bankrekening: IBAN NL77 RABO 0120 2603 36. **KIJK OOK EENS OP ONZE WEBSITE www.vriendenvandhan.nl**

Van harte dank voor uw giften namens de drie bestuursleden: Diny Fockens-Brink, secretaris; Corné de Jonge, penningmeester; Annette Houtekamer-van Dam, voorzitter

